

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА СИСТЕМНІСТЬ РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ОРГАНІЧНОГО АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

*І. Білоткач, к.е.н., доцент,
докторант кафедри економіки
Дніпровський державний аграрно-економічний університет*

За своєю сутністю ринок органічного агропромислового виробництва це ефективне поєднання систем органічного сільського господарства та системи просування отриманої продукції до кінцевого споживача в якій застосовується сертифікована система всіх дотичних напрямів діяльності, що використовують енерго- та ресурсоощадливі технології і базуються на мінімальному використанні механічного оброблення ґрунту та синтетичних речовин, виключенні з процесів виробництва, транспортування та реалізації генетично модифікованих організмів, та мають на меті забезпечення суспільства здоровими й якісними продуктами харчування, а також покращення стану довкілля.

Основою ефективної інституціональної системи регулювання розвитку ринку органічної сільськогосподарської продукції є нормативно-правові акти що врегламентовують визначений напрям діяльності.

Верховною Радою України був прийнятий новий Закон України «Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції» (№ 2496-VIII, набрав чинності 02 серпня 2018 р., вступив в дію з 02 серпня 2019 р.).

В розвиток прийнятого Закону розроблено прийнято 12 нормативно-правових актів з яких 3 Постанови Кабінету Міністрів України та 9 наказів різного рівня:

- Постанова Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2019 року № 970 «Про затвердження порядку (детальних правил) органічного виробництва та обліку органічної продукції» в якій відповідно до

частини другої статті 13 вищеназваного Закону України визначено детальні правила органічного виробництва та обігу органічної продукції таких галузей органічного виробництва: органічне рослинництво (зокрема насінництво та розсадництво); органічне тваринництво (зокрема птахівництво, бджільництво); органічне грибівництво (зокрема вирощування органічних дріжджів); органічна аквакультура; виробництво органічних морських водоростей; виробництво органічних харчових продуктів (зокрема органічне виноробство); виробництво органічних кормів; заготівля органічних об'єктів рослинного світу;

- Постанова Кабінету Міністрів України від 12 лютого 2020 року № 87 «Порядок ведення Державного реєстру операторів, що здійснюють виробництво продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції, Державного реєстру органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції, Державного реєстру органічного насіння і садивного матеріалу». Відповідний документ упорядковує: реєстр операторів органічного ринку, що формується на підставі інформації органів сертифікації та/або реалізацію органічного насіння та/або садивного матеріалу; Реєстр органів сертифікації формується на підставі заявки підприємств, установ та організацій, які пройшли акредитацію в НААУ; Реєстр органічного насіння і садивного матеріалу формується на підставі інформації від оператора, який здійснює виробництво

Також врегламентована Форма заявки на внесення до Державного реєстру органів сертифікації у сфері органічного виробництва та обігу органічної продукції (наказ Мінекономіки від 30.01.2020 № 109, зареєстрований в Мін'юсті 14.02.2020 за № 173/34456);

Порядок підтвердження спеціальних знань інспектора з органічного виробництва та(або) обігу органічної продукції у сфері органічного

виробництва (наказ Мінагрополітики від 19.03.2019 №143 зареєстрований в Мін'юсті 09.04.2019 за № 375/33346);

Порядок розгляду апеляцій на рішення органів сертифікації (наказ Мінекономіки від 17.06.2020 № 1141 зареєстрований в Мін'юсті 19.08.2020 № 805/35088).

На теперішній час проходять громадське обговорення наступні нормативні акти:

- проект постанови КМУ «Про затвердження Порядку сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції»;

- проект наказу Мінекономіки «Про затвердження вимог до матеріально-технічної бази та інших об'єктів інфраструктури, необхідних для виконання функцій із сертифікації органічного виробництва та/або обігу органічної продукції»;

- проект наказу Мінекономіки щодо затвердження порядку звітування органів сертифікації Мінекономіки та Держпродспоживслужбі про видані ними сертифікати;

- проект наказу Мінекономіки про затвердження порядку, періодичності декларування та подання зведених матеріалів органами сертифікації до Мінекономіки щодо обсягів органічної продукції, що вводиться в обіг.

Для вдосконалення розвитку сільського господарства на регіональному рівні, зокрема у Дніпропетровській області потрібно детально розробити заходи адміністративно-економічного регулювання щодо можливості ефективного розвитку органічного агровиробництва яке є важливою передумовою формування продовольчої безпеки країни, економічного зростання національної економіки та підвищення конкурентоспроможності сільського господарства і якості життя сільського населення, зокрема за рахунок популяризації органічного виробництва та вдосконалення інституціонального та інституційного механізмів формуючих чинників.

Кінцева мета наданих пропозицій передбачає:

Покращення якості життя всіх мешканців Дніпропетровської області через збільшення в структурі їх харчування якісних та безпечних продуктів вироблених на основі органічних технологій;

Збільшення вмотивованості агровиробників до виробництві та реалізації органічної сільськогосподарської продукції;

Збільшення спроможності сільськогосподарських підприємств у виробництві та реалізації органічної продукції;

Покращення продуктивності та конкурентоспроможності продукції аграрного сектору;

Покращення стану екосистеми Дніпропетровської області за рахунок поліпшення якісних характеристик ґрунтів земельних ділянок що використовуються для виробництва сільськогосподарської продукції і як наслідок до покращення якості підземних вод.

Розвиток галузі органічного бджільництва на території Дніпропетровської області для отримання якісної продукції бджільництва.

Література:

1. Саблук П. Т. Розвиток інституцій удосконалення механізму реформування аграрного сектору економіки / П. Т. Саблук // Економіка АПК. — 2010. — № 10. — С. 3-10.

2. Заєць В. Законодавче регулювання та державна підтримка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://drive.google.com/drive/u/3/folders/14bHB8bmAVDYaY3tWNJCOrukfVCuh_rQ2.

3. Білоткач І. А. Інституціональне забезпечення розвитку інфраструктури ринку органічної сільськогосподарської продукції. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 3. С. 12–20.